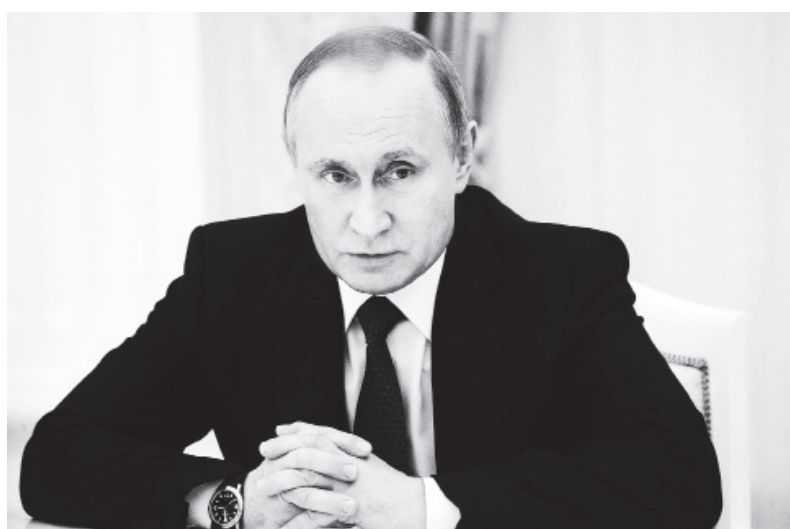

Чыфэ зытелъхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэу

УФ-м и Президентэу Владимир Путиным банкым е нэмыклэу кредит зытырэ организациехэм калыхыгъэр зымытыжышъугъэхэм е нэмык чыфэ зытелъхэм ар алахыжы зыхуклэ зэрэпсэунхэ ахъцэ къафэ-гъэнэгъэным фэгъэхыгъэ законопроект УФ-м и Къэралыгъо Думэрэ Правительствэмрэ зедэгъэхъазырынэу пшъэрылъ къафишыгъ.

хэклырэр бэ. Ащ тетэу цыфхэм хэклыплэ ямылэжъэу къамыгъэ-нэнхэр, узэрэпсэун плэкышцт ахъцэ анахь маклэм фэдизыр къафэухъумэгъэныр ары къэралыгъом ипащэ зигугъу кышыгыгъэр.

Хэбзэгъэуцухэми мы юфыгъор нахьыпэклэ къалэтыгъагъ. Урысые политикэ партией «Единая Россия» зыфиорэр ащ фэдэ законопроект клэщакло фэхъугъагъ. Ащ ифракциеу УФ-м

и Къэралыгъо Думэ хэтым итхъаматэ игуадзэу Андрей Исаевым цыфым сыд фэдиз чыфэ тельыми, зэрэпсэун кы-фэнэн фаеу зэрилытэрэм кыкыгъэтхыгъагъ.

Президентым зигугъу кышыгыгъэ законопроектыр чыфэ зытелъхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмклэ джыри зы лъэбэкъоу хъушцт. Ащ ыпэклэ социальнэ ахъцэ тынхэр аубы-тынхэ фимытхэу кызычиорэ

хэбзэгъэуцугъэр аштагъ. Блэ-кыгъэ 2020-рэ ильэсым игъа-мафэ ащ кыуачлэ илэ хъугъэ. Джы ащ фэдэ ахъцэ тынхэм тамыгъэ гъэнэфагъэ ялэу щыт, приставхэм ахэр аштэнхэ альэ-кышцтэп. Унагъор зылыгыгъэр дунаим зэрехыжыгъэм пае къатырэ пособиер, ошлэ-дэ-мышлэ юфхэм ягъэ зэрагъэ-кыгъэхэм къафаклорэ ахъцэ тынхэр, нэмыкхэр ащ кы-хеубытэх.

Цыфым чыфэр игъом ымытыжышъумэ, юф хыку-мыр хэплээнэу тхыльхэр ратых, ащ рихъухагъэр нэужым приставхэм алэклахъэ. Ахэм

чыфэр зытелъым исчет кы-хъэрэ ахъцэм хахызэ кызыл-хыгъэм ратыжы. Ащ фэдэу зылахыжыхэрэм зэрэпсэун зыпары кызыфэмынэжъэу къа-

Зэлуклэгъу зэдырялагъ

Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Муратрэ Урысыем боксымклэ ифе-дерацие игенеральнэ секретарэу Кирилл Щекутевымрэ Адыгэ Республикэм и Правительствэ зычлэт унэм боксым республикэм хэ-хъоныгъэ зэрэщырагъэшлышцт шыклэм тыгъуасэ щытегушылагъэх.

Зэлуклэгъум хэлэжыагъэх Адыгеим физическэ культу-рэмрэ спортымрэклэ и Коми-тет итхъаматэу Дэгужые Му-рат, Урысыем боксымклэ ифе-дерацие илыклохэр, ЮФО-мрэ Адыгэ Республикэмрэ боксым-клэ яфедерациехэм япащэхэр.

Зэлуклэгъур кызылэуиэхэ, Адыгеим и Лышъхъэу зэрэхи-гъэунафыкыгъэмклэ, ЮФО-м боксымклэ изэнэкъокъухэу уни-орхэмрэ лэахъохэмрэ зыхэлэ-жъэщтхэр республикэм щаубла-гъэх. А зэнэкъокъухэм язэхэ-щэнклэ лэпылэгъу къазэрафэху-гъэхэм фэшл боксымклэ феде-рацием зэрэфэрэзэр Къумпыл Мурат кылыагъ.

«Чемпионатыр Адыгеим шы-зэхэшъуцэнэу кызырэхэшъу-хыгъэр лъэшэу тигуап. Лъэгэплэ-шхом тетэу ар зэрэрагъэклоклэ-щтым сицыхъэ тель. Цыфхэр жъугъэу зыхэлэжъэрэ спорт-ми, профессиональнэ спорт-ми хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэным тэ мэхъанэшхо етэты: цыф-хэм япсауныгъэ зыцагъэпытэрэ физкультурэ комплексхэр, спорт-залхэр кызылэутэхых, футбол-ешлаплэхэр тэгъэпсых. Спор-тым, боксри ащ зэрэхэтэу, те-клоныгъэхэр щашыным ахэр тапэклэ фэлорышлэнхэу тэгугъэ», — кылыагъ Къумпыл Мурат.

Урысыем боксымклэ ифеде-рацие игенеральнэ секретарэ

Адыгеим и Лышъхъэу тхъауегъэ-псэу кырылауагъ чемпионатым изэхэщэнклэ лэпылэгъу къазэ-рафэхугъэм фэшл. Джащ фэ-дэу ащ зэрэхигъэунафыкыгъэм-клэ, Урысыем боксымклэ ифе-дерацие республикэм зэдэлэ-жъэныгъэу кыдырилер лъыгъэ-клотэным фэхъазыр.

«Тэ анахъэу тыналэ зытедгъэ-тышцыр клэлэцыкылухэмрэ ныб-жыкылухэмрэ нахьыбэу боксым пыщэгъэнхэр, а спорт лъэккым пае инфраструктураклэ гъэпсы-гъэныр, тренерхэр гъэхъазы-рыгъэнхэр ары. Федерациемрэ шьолырхэмрэ зээгъыныгъэхэр зэрэзедашырэм ишлуагъэклэ язэдэлэжъэныгъэ ильэс къэси

нахь пытэ мэхъу. Боксым чы-плэхэм нахь щапылхэм те-гъэпсыхъэгъэ юфшлэнхэр шьо-лырхэм ащызетэхъэх», — хи-гъэунафыкыгъ Кирилл Щеку-тевым.

Зэлуклэгъум кызырэхъа-гъэщыгъэмклэ, 2025-рэ ильэ-сым ехуулэу боксым нэбгырэ миллион 1,5-м нэс пыщэгъэнэу Урысыем боксымклэ ифеде-рацие рехъухъэ. Джыдэдэм ащ пылпыр нэбгырэ мин 700. Фе-дерацием пхырищырэ проектым тетэу боксым епхыгъэ кыулай-ныгъэхэм клэлэцыкылухэр физ-культурэмклэ урокхэм нэлуасэ щафашых. Федерацием гухэ-лъэу илэхэм ащыщ 2023-рэ ильэсым Урысыем изэнэкъокъу Адыгеим шызэхэщэгъэныр.

Адыгеим и Лышъхъэу зэлуклэ-гъум зэрэщыхигъэунафыкы-гъэмклэ, Урысыем боксымклэ ифеде-рацие зэдэлэжъэныгъэу дырялэр тапэкли агъэпытэн, цыфхэр нахьыбэу физическэ культурэмрэ спортымрэ апы-щэгъэнхэ, боксым фэгъэзэгъэ

учреждениехэр мылькукли тех-никэкли нахьышлюу зэтэгъэпсы-хъэгъэнхэ фае.

Къумпыл Мурат республи-кэм испорткомитетрэ АР-м бок-сымклэ ифеде-рациерэ япащэ-хэм пшъэрылъ афишыгъ 2023-рэ ильэсым Адыгеим шыклошцт зэнэкъокъухэм язэхэщэнклэ Урысыем боксымклэ ифеде-рацие гурылонхэу.

Гъэрэкло щегъэжыагъэу Фон-дэу «Цифровая долина Сочи» зыфиорэр ялэпылэгъоу клэлэ-цыкылу-ныбжыкыклэ боксым зы-зэрэрагъэушъомбгъурэ социаль-нэ проектыр Адыгеим щыпхы-рашы. Спорт лэмэ-псымэхэр спортивнэ еджаплэхэм къащэ-фых, боксымклэ секцияклэхэр кызылэуахых. Муниципалитет-хэм япащэхэр ягъусэхэу Шэу-джэн, Тэхъутэмыкыое, Красно-гвардейскэ районхэм боксымклэ секцияклэхэр къащызэлэуахынхэу рахъухъэ.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу
ипресс-кыулыкыу

Социальнэ ыкӀи экономикэ хэхъоныгъэхэр

АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкӀэ ыкӀи сатыумкӀэ иминистрәу Шәуджән Заур ахәр кыизэфихысыжыгъэх. Ащ кыизәриуагъэмкӀэ, кризисым пәшлуклорә лофтхәабзәу республикәм шызәшлуахыхәрәм яшлуагъәкӀэ экономикәми, социальнэ лъэныкъоми зыпкӀитыныгъә ял. Валовә шәольыр продуктыр сомә миллиарди 132,2-рә мэхъу, ар ыпәрә ильәсым проценти 4,4-кӀэ нахыб. Урысыер пштәмә, гурытымкӀэ лытагъәу кыкӀырәм проценти 2,4-кӀэ шхъарәкӀы. Промышленностым ииндекс хэхъоныгъәу ышӀыхәрәмкӀэ Къыблә Федеральнэ шәольырым исубъектхәм Адыгеир апә ит.

БлэкӀыгъә ильәсым псәүплә квадратнә метрә мин 258-рә республикәм щашыгъ, 2019-м егъәпшагъәмә, ар проценти 4-кӀэ нахыб. Унәе псәүпләхәр пштәмә, ащ фәдәу квадратнә метрә мин 152-рә атыгъ, ари процент 11-кӀэ ыпәрә ильәсым шокӀыгъ.

КӀэләцӀыкӀу ибәхәм апае псәүплә 108-рә къащәфыгъ, унәгъо ныбжыкӀи 178-мә псәүкӀэ амаләу яләр нахышлу ашӀынәу сертификатхәр аратыгъәх. Жы хуьгъәу зэхәоным нәсыгъә псәүплә квадратнә метрә 564,3-м ачӀәсхәр агъәкошыи, луахыжыгъәх, фәтәрыбәу зәхәт уни 119-рә агъәкӀәжыгъ, общественнә чыплә 14 ыкӀи шагу 41-рә зәтырагъәпсыхыгъ.

Зәпахырә узәу дунаир зәпызыкӀлугъәм иягъәу къәкӀуагъәми зэхәсыгъом игугъу щашыгъ. 2020-рә ильәсым иапәрә мезих лофшӀәплә чыплә зымыләжхәм япчәгъә хэхъогагъ, уасәхәр дәкӀоегъагъәх, зырыз сатыум кышыкӀәгъагъ. ЯтӀонәрә ильәсыныкӀом, гунапкӀәхәр зилә режимым шыщхәр зытырахыжым, цыфхәр зәрәщәфәхәрәм нах хэхъожау ригъәжыгъ, ащ лофхәр зыпкӀэ ригъәуцожыгъәх.

Гъомыләпхәә отрасләр ары нах псынкӀәу зәтеуцожырә. Ильәсым лы тонн мин 26,9-рә, къуаеу е ар зыхәлә продуктәу тонн мин 19,4-рә, щә тонн мин

23,1-рә, ләшлу-лүшлу тонн мин 30,3-рә, хәтәрыкӀәу ыкӀи пхәшхә-мышхә гъәщтыгъәу тонн мин 33,1-рә, хәаджыгъәу тонн мин 3,6-рә кыдагъәкӀыгъ, пынж тонн мин 33,6-рә къау-гъоижыгъ.

Сомә миллиард 31-рә ауасә мэкъумәщ хызмәтшәпләхәм 2020-рә ильәсым кыдагъәкӀыгъ. Чыгуләжхәм гъәрекӀо ләжыгъәу луахыжыгъәм фәдиз ыпәкӀә къау-гъоижәу кы-хәкӀыгъәп. Пхәшхә-мышхәу, цумпәу къау-гъоирәми ильәс кәс хагъахә. БлэкӀыгъә ильәсым тонн мин 50,6-м нагъәсыгъ, ар 2019-м егъәпшагъәмә, процент 23,4-кӀэ нахыб. Ильәсыбәм кәкӀыжыныу гектар 264,3-рә агъәтӀысхыгъ.

Мэкъумәщ хызмәтым ләпыләгъу етыгъәным ыкӀи къоджә псәүпләхәм хэхъоныгъәхәр ягъәшыләхәм афәтегъәпсыхыгъә программәхәм кәадыхәлытагъәхәм 2020-рә ильәсым сомә миллиардрә миллион 400-рә апауагъәхыгъ.

Бизнес цыкӀум ыкӀи гурытым хэхъоныгъәу ышырәр лофшӀәплә чыплә зымыләхәм япчәгъә нах макӀә хуным фәлорышләу республикәм ипәщәхәм алытә, анах шхәләу аналә зытырагъәтыхәрәм ар ащыщ. 2020-рә ильәсым бизнесым шылажәу 229-мә кәралыгъо ләпыләгъу аратыгъ, ахъәкӀә кәпләйтә-мә, зәкӀәмкӀи ар сомә миллион 560,1-рә мэхъу. Ащ ишлуагъәкӀә лофшӀәплә чыплә 144-рә шылә хуьгъә. Бизнесым исубъект 62-мә республикәм игарантикӀә ләпыләгъу агъотыгъ. ЗәкӀәмкӀи шәольыр проекти 5-у пхыращырәм бизнес цыкӀум ыкӀи гурытым шылажәхәрәм ләпыләгъоу аратырәм зырагъәушәомбгъу-нымкӀә яшлуагъә къәкӀуагъ.

АР-м и Лышхәэ экономикәм инвестициеу кыыхалхәэрәр нахыбә шыгъәныр пшәрыл шхәләхәм зәрәщышым аналә тыраригъәдзагъ. Кәралыгъо мылькӀоу кыыхәлхәгъә хуьрәми нахыбәу шлуагъә кыытын фәе. 2020-рә ильәсым ар миллиарди 10,6-рә икӀыгъ. А мыль-

Тыгъуасә Адыгеим и Лышхәэу Къумпыл Мурат тхәмәтагъор зыщы-зәрихыгъә зэхәсыгъо АР-м иминистрәхәм я Кабинет илагъ. Анах шхәләу ащ иповесткә хәтыгъәхәм ащыщ республикәм социальнэ ыкӀи экономикә хэхъоныгъәу блэкӀыгъә ильәсым ышыгъәхәр.

кур псәолә 75-мә яшын пәлу-хыгъ. Ахәм анах инхәм ащы-щых Мыекъуапә къәзыухәэрә автомобиль гъогур, Гъозәрып-лә икӀәу Ләгъо-Накә еклүрә гъогухәр, псыубытыпләр ыкӀи псырыкӀуапләр.

Адыгеим социальнэ ыкӀи экономикә хэхъоныгъәхәр егъәшыләхәм фытегъәпсыхыгъә Унәе программәм ишлуагъәкӀи проект заулә пхырыщыгъә хуьгъә. 2024-рә ильәсым нәс тельитәгъә программәр 2020-р ары зежыгъәр. Ащ кыдыхәлытагъәу Мыекъуапә медицинә Гупчә, кӀэләцӀыкӀу поликлиникәр зычӀәтышт унәхәр кышы-зәлуахыгъәх, ячыкӀәгъә оборудованиер ачлагъәуцуагъ. Поселкәу Яблоновскәм культурәм и Унә, поселкәу Инәм культурәм, спортым зыщәпылхә гъәпсәфиплә Гупчәр ащәгъәкӀәжыгъәх. Унәе программәм «игъогу картә» игъом гъәцәкӀәгъәным ана-лә тырагъәтынәу республикәм ипәщә къафигъәпытагъ.

— Программәм кыдыхәлытәгъә лофтхәабзәу пхырытщы-хәрәр Адыгеим иэкономикә хэхъоныгъәхәр ышӀынхәм, инвесторхәр нахыбәу къәблә-гъәнхәм ыкӀи цыфхәм ящылакӀә нахышлу хуным фәлорышлә-щтых, — кылуагъ Къумпыл Мурат.

Республикәм социальнэ ыкӀи экономикә хэхъоныгъәхәр езыгъәшләрә лъэныкъохәм пшә-рыләу къагъәуцухәрәм ягъәцә-кӀән нах агъәләшынәу Лышхәэм къафигъәпытагъ. Туристическә кластерымрә индустриальнә паркымрә анахыбәу фәдә къәзытыштхәм ащыщәу кыыхәгъәщыгъәх. Бюджет ах-цәм игъәфәдәнкӀә, кәралыгъо

закүпкәхәмкӀә пшәрыл гъә-нәфагъәхәр республикәм ипәщә кышылыгъәх, прогнозхәм адиштәу ялофшӀән агъәпсынәу къарылауагъ.

Джащ фәдәу ләпкә проектәу «Демографием» ипхырыщын пәе «Унагъом сабый кызыфәху-кӀә ахъә ләпыләгъу етыгъәныр» зыфилорә шәольыр проектәу аштагъәм кыдыхәлытәгъә лә-пыләгъоу унагъом ыкӀи кӀэлә-цыкӀлугъом факлорәми тегушы-лагъәх.

Демографием ыльәныкӀәкӀә лофхәр нахышлу шыгъәнхәм фытегъәпсыхыгъәу УФ-м и Президент кӀәщәкӀо зыфәху-гъәхәм шогъәшхо кызыраты-рәм АР-м и Лышхәэ кыкӀи-гъәтхыгъ. ЗАГС-м АР-кӀә и Гәлорышләплә кызыритыгъәм-кӀә, 2020-рә ильәсым сабый 4418-рә республикәм кыыху-хыгъ, ар 2019-м кәхуьгъәм нахы нәбгырә 217-кӀә нахыб.

Кәралыгъо ыкӀи муниципальнә фәло-фашләхәр зыщәгъә-цәкӀәхәрә гупчәхәм лофәу ашлә-гъәри зэхәсыгъом шызәфәхы-сыжыгъ. БлэкӀыгъә ильәсым ахәм нәбгырә 402757-рә къяо-лагъ. Фәло-фашләу агъәцәкӀә-хәрәми ахәхуагъ. «Народный фронт «За Россию» зыфилорә общественнә движенер икӀә-щәкӀоу, УФ-м и Президент къо-тәгъу къафәхуьгъәу, блэкӀы-гъә ильәсым кышыгъәжыгъәу Урысые народнә фронтым хәт-

хәм МФЦ-м цыфхәр ащыра-гъәблагъәх.

КӀэләцӀыкӀу ибәхәм ыкӀи лъы-пләән имыләу кәнагъәхәм якъәухуьмән фытегъәпсыхыгъә унашәу УФ-м и Президент зыкӀәтхәгъәр гъәцәкӀәгъә зә-рәхуьрәри зытегушылагъәхәм ащыщ. АР-м гъәсәныгъәмрә шәныгъәмрәкӀә иминистрә кы-зәриуагъәмкӀә, 2021-рә ильә-сым ищылә мазә и 1-м нәс пштәмә, ащ фәдә кӀэләцӀыкӀу 1423-рә республикәм ис. Ахәм ащыщәу 1381-р унагъохәм ашта-гъәх.

КӀэләцӀыкӀу ибәхәм псәүплә ягъәгъотыгъәным ыльәныкӀәкӀә лофхәм язытети игугъу ашӀыгъ. 2020-рә ильәсым нәбгыри 108-мә псәүплә афәщәфыгъ. Ащ пштәумкӀи сомә миллиони 158,1-рә пәлухыгъ, сомә миллиони 100-р республикә бюджетым кыыхыгъ.

АР-м и Лышхәэ кӀэләцӀыкӀу ибәхәм псәүпләхәр ятыгъәнхәм хәбзә къулыкӀухәм ләшәу аналә зәрәтәтым кыкӀигъәт-хыгъ, федеральнә ләпыләгъури, шәольырым иләпәчӀәгъәнәхәри агъәфәдәхәзә хәзыгъә имыләу ар агъәцәкӀәнәу министрәхәм я Кабинет унашәу кыфйышӀыгъ.

**АР-м и Лышхәэ
ипресс-къулыкӀу**

Сурәтхәр А. Гусевым тыри-хыгъәх.

ЗекӀохәм яклүбхәу «Крокус», «Родник» зыфиләхәрәм якӀуа-ләхәрәм ләшәу гухәкӀ ащыхуьгъ ильәсыбәрә мы клубхәм япәщәгъәу, зекӀонымкӀә мастерәу, Урысыем изаслуженнә зекӀоу Бәгъ Аспәан Хәаджымосә ыкӀоу идунай зәрихыжы-гъәр ыкӀи шымыләжыым иунагъорә илахылхәмрә афәтхәуауыхәх.

ИгъэкӀотыгъэу хагъэунэфыкӀыгъ

Адыгабзэмрэ тхыбзэмрэ я Мафэ хы ШыуцӀэ
лушӀо лус шапсыгъэ къуаджэхэм лӀфтхъэбзэ
зэфэшхьафыбэхэмкӀэ ащыхагъэунэфыкӀыгъ.

турэ, ихабзэ афэгъэхьыгъэхэу
класснэ сыхьатхэр ялагъэх,
«Ӏэнэ хьурае», зэнэкьокъу зэ-
фэшхьафхэр зэхашагъэх, еджа-
плэм имузееу а зепстӀур кыиз-
щыгъэлъэгъуагъэм клӀэлэеджа-
кӀохэр рагъэблэгъагъэх.

Къуаджэу Псыбэ клӀэлэцӀыкӀу
ӀыгыплӀэу дэтыми адыгабзэм-
рэ тхыбзэмрэ я Мафэ щыха-
гъэунэфыкӀыгъ.

— МэфэкӀымкӀэ темыжагъэу,
ошӀэ-дэмышӀэу къытфашыгъэ
шӀухьафтыным лъэшэу тигъэ-
гушӀуагъ, — кыӀуагъ ащ ипашӀэу
Алалэ Хьарыет. — Ныдэль-
фыбзэм имэхьанэ фэгъэхьыгъэ
зэдэгущыӀэгъу зызэхэтэщэм,
адыгэ тхакӀохэм, усакӀохэм
ятворчествэ тикӀэлэцӀыкӀухэр
нэлуасэ фэтшыгъэх. Зигугъу
тшыгъэхэм зэу ащыц Урысыем

итхакӀохэм я Союз хэтэу, АР-м
изаслуженнэ журналистэу, рес-
публикэ гъэзетэу «Адыгэ ма-
къэм» иредактор шхьаӀэу,
тикъуаджэ дэгъу дэдэу ща-
шӀэрэ Дэрбэ Тимур. Джырэ-
благъэ ащ иусэхэр зыдэт тхы-
лыр, букварь ыкӀи клӀэлэцӀы-
кӀухэм апае адыгэ тхакӀохэм
атхыгъэхэр зыдэтхэр шӀухьафты-
нэу къытфаригъэхьыгъэх. Лъэ-
шэу Тимур Исмахылэ ыкъом
ащ пае тыфэраз, «тхьауегъэ-
псэу» етӀо. Тхылыхэр клӀэлэцӀы-
кӀухэм ашӀогъэшӀэгъоных, тапӀ-
кӀи ахэр лъэшэу кыизэрэтшхьа-
пӀэщтхэм сицыхъэ тель.

Мы къуаджэм дэт гурыт
еджаплэм ипашӀэу Галина Хо-
лодовам кыизэриуагъэмкӀэ,
адыгабзэм и Мафэ фэгъэхьы-
гъэхэу зэнэкьокъу зэфэшхьаф-

хэр, къэгъэлъэгъонхэр, мастер-
классхэр зэхашагъэх.

Зэпахырэ узэу дунаир зэлъы-
зыкӀугъэм ыпкь кыкӀыкӀэ къуа-
джэу ШэхӀӀэешхом дэт еджа-
плэм шапхъэхэр шагъэцӀӀэнхэу
хьугъэ. Ащ адыгабзэмкӀэ ще-
зыгъаджэхэрэ КӀошъэ Сэламэт
кыизэриуагъэмкӀэ, зэнэкьокъу-
хэр, джэгукӀэхэр ялагъэх, ау
ахэм яплӀынхэу, зэрашы ха-
бзэу, зыпари кырагъэблэгъа-
гъэп.

Агуй Шапсыгъэ игурыт еджа-
плӀэрэ клӀэлэцӀыкӀу ӀыгыплӀэу
дэтымрэ ныдэльфыбзэм имэ-
хьанэ фэгъэхьыгъэ зэдэгу-
щыӀэгъухэр ащадашыгъэх, ви-
деороликхэр къащагъэлъэгъуа-
гъэх, зэнэкьокъухэр ащызэха-
щагъэх.

НЫБЭ Анзор.

Бжыхьэ ӀофшӀэнхэр агъэцакӀӀэх

Гъатхэм иапэрэ мазэ чыӀагъэ, ом изытет
зыпкь зэрымьтым кыхэкӀыкӀэ республикэм
ичӀыгулӀэжхэм яӀофшӀэн бэрэ зэпыоу кыхэ-
кӀыгъ.

Мы мафэхэм тыгъэнэбзый-
хэм чыгуыр къагъэфэбэнэу ра-
гъэжыагъ, губгъо ӀофшӀэнхэм
афэгъагъэх. ГъэрэкӀо апхьы-
гъэ бжыхьасэхэм яшӀушӀэх, гъэ-
тхасэхэм япхьын зыфагъэхьа-
зыры.

АР-м мэкъу-мэщымкӀэ и Ми-
нистерствэ иотдел ипашӀэу Аб-
рэдж Эммэ кыизэрэтиуагъэм-
кӀэ, 2021-рэ илъэсым Ӏуахы-
жыынэу зӀкӀэмкӀи бжыхьасэ
гектар мини 116,4-рэ апхьыгъ.
Ащ щыцӀэу коцым гектар мин
93,332-рэ, хьэм гектар мин
12,144-рэ, рапсым гектар мин
11 фӀэдиэ арагъэубытыгъ.

Бжыхьасэхэм язытет спе-
циалистхэм ренэу ауплӀэкӀу.
Ахэм кыизэралорэмкӀэ, кыма-
фэр дэгъоу рахыгъ, мэфэ чы-

Ӏэхэр бэу кыхэкӀыгъэми, ос
зэрэтелыгъэм ишӀуагъэ къэ-
кӀуагъ, непэрэ мафэм ехьулӀэу
ахэм язытет уагъэрэзэнэу щыт.
Цыгъохэм лӀэжыгъэу къэкӀы-
гъэр амыгъэкӀодыным пае гек-
тар мини 3-м ехьумэ щэнаут-
хэр ахалхьагъэх.

Мэфэ ошӀоу кыхэкӀыгъэхэр
кызыфагъэфедзэ кымафэр
зэпызычыгъэ бжыхьасэхэм чы-
гулӀэжхэр яшӀушӀэх, чыгъэшӀу-
хэр алӀэклагъэхьагъэх. Апэрэр
аухынкӀэ бӀп къафэнагъэр,
ятӀонэрэм ыуж ихьанхэу щыт.

АР-м мэкъу-мэщымкӀэ и Ми-
нистерствэ, монополием пӀэ-
шӀуекӀогъэным и Федеральнэ
къулыкъу АР-мкӀэ и ГъэларышӀа-
плӀэ, агрохимическэ къулыкъум
и Къэралыгъо гупчэу «Адыгей-

ский» зыфилорэм ыкӀи мине-
ральнэ чыгъэшӀухэр респу-
бликэм къэзыщэхэрэм ӀофшӀэгъу
зӀлукӀэ ялагъ. Ушхьагъу гъэнэ-
фагъэ щымыӀэу минеральнэ
чыгъэшӀухэм ауасэ къамылэ-
тыным ахэр тегушыӀагъэх. Ащ
гъунэ лъафы.

Джащ фӀэдэу гъэтхасэхэр
зыхалхьащт чыгуыр агъэхьа-
зыры. ЗӀкӀэмкӀи гъэтхасэ гек-

тар мини 103,3-рэ апхьын гу-
хэль яӀ. Ащ щыцӀэу гъэтхасэ
лӀэжыгъэхэм гектар мин 37,6-
рэ, техническэ культурэхэм
гектар мин 61,6-рэ, картоф ыкӀи
нэшэ-хьырбыдзэхэм гектар мин
1,3-рэ, былымӀусхэм гектар
мини 2,88-рэ арагъэубытыщт.
ДжырекӀэ гъэтхасэ гектар 435-
рэ апхьыгъ.

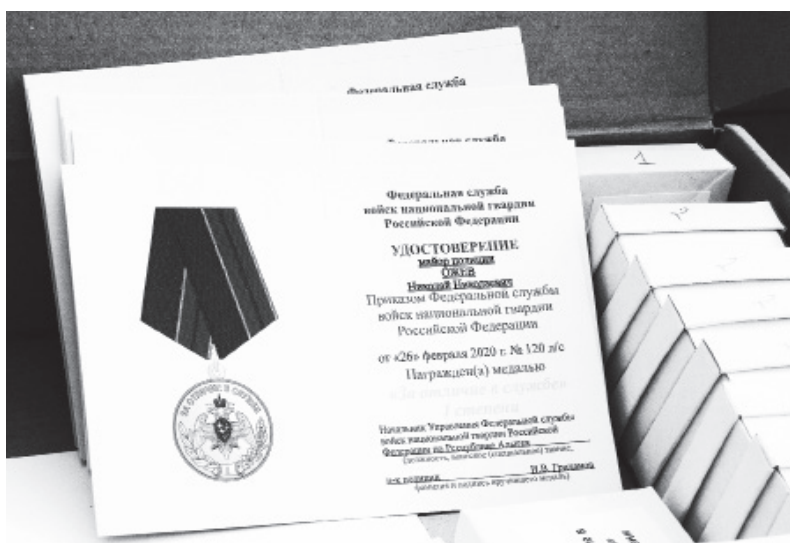
Республикэм ичӀыгулӀэжхэр

техникэмкӀэ зетегъэпсыхьагъэх.
Аужырэ шапхъэхэм адиштерэ
тракторэу, комбайнэу къащэ-
фыхэрэм япчъагъэ илъэс къэс
хэхьо. 2021-рэ илъэсым зэры-
пхъэщтхэ, зэрыжъошӀтхэ трак-
торыр ыкӀи нэмыкӀ губгъо Ӏоф-
шӀэнхэр зэрызэшӀуахыщт Ӏэмэ-
псымэхэр икӀу фӀэдиэу зэты-
рагъэпсыхьагъэх.

ДЕЛӀКЪО Анет.

Ильэси 5 хьугъэ зызэхашагъэр

УФ-м ильэпкъ гвардие идзэхэм я Мафэ гьэтхәпэм и 27-м хагьэунэфыкыгъ. Хэбзэ рэхьатныгъэм идзэхэр зызэхашагъэхэр ильэс 210-рә ыкӀи УФ-м ильэпкъ гвардие зыщылэр ильэси 5 зэрэхьугъэм афэгъэхьыгъэ лофтхьабзэ зэфэшхьафхэр республикэм шыкӀуагъэх.

Тарихьыр, Иофшлагъэхэр

Шьугу къэдгъэкӀыжын, 2016-рә ильэсым мэлылфэгъум и 5-м УФ-м и Президент иунашюкӀэ лъэпкъ гвардием и Федеральнэ къулыкӀу Урысыем шызэхашагъ.

2016-рә ильэсым шэклогъум и 10-м лъэпкъ гвардием и Федеральнэ къулыкӀу ипашэу В. В. Золотовым иунашюкӀэ мы Федеральнэ къулыкӀум иотделэу АР-м щылэм ипашэу полицием иполковникэу Алексей Порва агъэнэфагъ. Нэужым, мыщ къулыкӀу шызыыхьэрэм япчъагъэ зэрэхэгъэхьагъэм кыыхэкӀэу, 2018-рә ильэсым отделыр ГьэлорышлӀпӀэ ашыжыгъ. Джы ащ Иван Гричановым пэцӀэныгъэ дызэрехъэ.

Федеральнэ законэу «УФ-м ильэпкъ гвардие идзэхэм афэгъэхьыгъ» зыфиорэм кыизэригъэнафэрэмкӀэ, лъэпкъ гвардиер кьэралыгъо дзэ организациеу щыт, кьэралыгъо ыкӀи общественнэ щынэгъончӀэныр, цыфхэм яфитыныгъэхэр ыкӀи яшхьафитыныгъэ къэухъумэгъэнхэм ар афӀлорышлӀ.

Дзэм ихабзэхэр кыизетегъэ-нэжыгъэнхэм ыкӀи къулыкӀум имэхьанэ зыкьегъэлэтыгъэным лъэпкъ гвардиер фӀлорышлӀ ыкӀи ащ епхыгъэ мэфӀкӀыр гьэтхәпэм и 27-м хагьэунэфыкы. Лъэпкъ гвардием хъхьагъэх подразделениехэу ОМОН-р, СОБР-р, авиаотрядыр, вневедомственнэ къулыкӀу, нэмыкӀ-

хэри. Ащ ипшӀэрылӀ шхьалӀэхэм ашыщ общественнэ рэхьатныгъэр, кьэралыгъо псӀолӀэ шхьалӀэхэр къэухъумэгъэнхэр, экстремизмэм ыкӀи терроризмэм апэуцужыгъэныр, нэмыкӀ-хэри.

Мы уахьтэм ехьулӀэу ГьэлорышлӀпӀэм нэбгыри 100-м ехьумэ къулыкӀуыр шахьы. Ахэм ащыщыбэм УФ-м икьэралыгъо тын лӀапӀэхэр къафагъэшъошагъэх: нэбгыри 7-мэ ЛӀыхужьныгъэм иорден, къулыкӀушлӀ 30-мэ медалэу «За отвагу», нэбгырэ 15-мэ а 1-рә, я 2-рә шьуашэ зилӀ орденэу «За заслуги перед Отечеством» зыфиорэр. КъулыкӀуыр ахьызэ хэкӀодгъэ нэбгыритӀумэ, Артем Гармаш медалэу «Урысыем и ЛӀыхужь» зыфиорэр, Вячеслав Кравцовым ЛӀыхужьныгъэм иорден къафагъэшъошагъэх.

2020-рә ильэсыр кыизыхьагъэм кыщегъэжыагъэу общественнэ рэхьатныгъэр къэухъумэгъэным, щынэгъончӀэныр агъэлъэшыным афӀш ГьэлорышлӀпӀэм ихэушхьафыкыгъэ подразделение пшӀэрылӀ мини 2-м ехьу ыгъэцӀагъ, къулыкӀушлӀ мини 8-м ехьу ахэм ахэлэжыагъ, авиацием быбыгъуи 127-рә зэхышагъ. Ахэм яшӀуагъэкӀэ бзӀджэшлӀагъэ зезыхьагъэу зэгъуафэхэрэ нэбгыри 9 къаубытыгъ, административнэ хэбзэукъоныгъэ 1108-рә кыыхагъэщыгъ.

лӀшэр агъэфедэн фитхэу тиреспубликӀэ лӀзын кыизэратыгъэхэм япчъагъэ нэбгырэ мин

13-м ехьу, ахэм пкыгъо мин 21,7-м ехьу алӀкӀлӀ. Мы лъэныкъомкӀэ щылӀ хэбзэгъэуцугъэр зыукъуагъэхэм лӀшэ 500 къалахыгъ. Джаш фӀдӀэу лицензие ыкӀи фитыныгъэ кыязытырэ тхылӀ 14-мэ кӀуачӀэ ямылӀжӀэу ашыгъ. УнӀэ ыкӀи къулыкӀу лӀшэ 272-рә ежӀ яшӀоигъоныгъӀкӀэ кьатыжыгъэх.

Республикэм ищылӀкӀэ-псӀукӀэ нахьышӀоу гъэпсыгъэнымкӀэ лъэпкъ гвардием мэхьанэшхо зӀрилӀм щӀч хӀлӀп. АрышӀ, къулыкӀум шӀуагъэ кытӀэу илофшӀэн зэхыщӀэным, цыфхэм лӀпылӀгъу афӀхьуным, ахэр кыухъумэгъэнхэм тапӀкӀи аналӀ зэрэтырагъэтыщтыр ГьэлорышлӀпӀэм ипашӀэ кыычыгъыгъэх.

МэфӀкӀымкӀэ афӀгушӀуагъэх

МэфӀкӀым фӀгъэхьыгъэ зэхыхъэ ОМОН-м ишагу шыкӀуагъ.

Ащ хэлэжыагъ Урысые Федерацием ильӀпкъ гвардие и ГьэлорышлӀпӀэу Адыгэ Республикэм щылӀм ипашӀэу, полицием иполковникэу Иван Гричановыр, ветеранхэм я Совет итхьаматэу Павел Шевченкэр, подразделениехэм якъулыкӀушӀлӀхэр.

ЯсӀнӀэхьат епхыгъэ мэфӀкӀымкӀэ республикэм ильӀпкъ гвардие хӀтхэм Иван Гричановыр къафӀгушӀуагъ ыкӀи щытхьурэ гъэхьагъэрэ хӀлӀэу къулыкӀуыр ахьынӀэу къафӀлӀэ-лӀуагъ.

— Ильэси 5-кӀэ узӀкӀлӀлӀбэжымӀ, Лъэпкъ гвардием идзэхэм я Федеральнэ къулыкӀу зэхашагъ, — кыӀуагъ ГьэлорышлӀпӀэм ипашӀэ. — А уахьтэм кыыклоцӀ ведомствакӀлӀр гъэпсыгъэным ыкӀи ылӀэ теуцонымкӀэ лӀфшӀлӀнышхо ашӀагъ. Кыныгъо зэфӀшхьафхэм ямылӀытыгъэу, тикъулыкӀушӀлӀхэм япшӀэрылӀхэр дӀгъоу зӀшӀуахы. Сицыхъэ телӀэу кьӀсӀон

слӀэкӀыщт зилофшӀэн фӀшӀыпкӀэхэу, зифӀшӀошӀэ цыфхэр ти ГьэлорышлӀпӀэ исатыр зӀрӀхӀтхэр.

МэфӀкӀ зэхыхьэр оклофӀэ, къулыкӀуыр зыхьызӀэ зыпсӀэ зыгъӀылыгъэ дзӀкӀолӀхэм такыкӀрӀ афӀшӀыгъуагъэх ыкӀи ахэм ацӀкӀлӀ щыт шӀлӀжӀ саугъэтым кьӀгъагъэхэр кӀлӀралӀ-хьагъэх.

лофтхьабзэм икӀлӀух зилофшӀэн пшӀэрылӀхэр щытхьу хӀлӀэу зыгъӀэцӀкӀлӀгъэ нэбгырэ 40-м ехьумэ медалхэр, щытхьу тхылӀхэр, шӀухьафтын лӀапӀлӀхэр ГьэлорышлӀпӀэм ипашӀэ ари-тыжыгъэх.

Пчъэ зӀлухыгъэхэм я Маф

ЫпшӀэкӀэ зигугъу кьӀэтшыгъэ мэфӀкӀхэм яхӀгъэунэфыкӀын кыдыхӀлӀытагъэу МыекӀопӀэ гурыт еджапӀэу N 10-м ия 6 — 7-рә классхэм арысхэм мы лофтхьабзӀр афызэхашагъ. ОМОН-р зыдӀт чыпӀлӀм ныбжыкӀлӀ цыкӀлӀхэр рагъӀблӀгъагъэх.

Отрядым икомандирӀэу, полицием иполковникэу Владимир Ивченкэм хӀушхьафыкыгъэ подразделением итарихь ыкӀи пшӀэрылӀэу ыгъӀэцӀкӀлӀхэрэм кӀлӀлӀцыкӀлӀхэр нӀлуасӀэ фишӀыгъэх.

КъулыкӀуыр ахьызӀэ фӀхыгъэ дзӀкӀолӀхэм кӀлӀлӀеджакӀлӀхэр такыкӀрӀ афӀшӀыгъуагъэх. Нэужым джырӀэ шапхӀэхэм адишӀтӀэу шӀыгъэ лӀшӀэхэм, шьуашӀэхэм ыкӀи подразделением ихӀушхьафыкыгъэ техникӀэхэм якъӀгъӀлӀгъон ныбжыкӀлӀхэр еплӀыгъэх.

ИШЬЫНЭ Сусан.

СурӀтхэр ИшьянӀэ АслӀан тӀрихыгъэх.

ГъэшIэ дах

Тэхутэмыкье еджапIэм щеджэщтыгъэхэм ичаныгъэклэ анахь къахэщыхэрэм ащыщыгъ Светланэ, фэльэклырэр ышIэу, еджэным лъэшэу егугъуштыгъ. АщкIэ щысэ фэхьугъэхэр ежэ янэрэ янэшыпхумрэ — тIуми зэралъэкIэу цыфхэм шIэныгъэхэр арагъэгъотыштыгъ. Ары ыныбжэ зекъум, пшъашъэм ищылэныгъэ тхылъым рипхыныр къызхэкIыгъэри.

Адыгеим итхылъеджапIэхэм ятарихъ илъэси 100-м ехьукIэ узкIэIэбэжымэ къежыагъ, 1913-рэ илъэсым. Урыс тхэкIошхоу Л. Н. Толстоим Тэхутэмыкьеуае щыпсэуштыгъэ Хьатэгъогъу Адылджэрые тхылъ зэхэбытэгъэ куп джашыгъум шIухьафтын къыфшIыгъагъ, ащ хэлъыгъэх урыс литературэм ипроишхэуае, гущыIалъэхэр. Ар апэрэ тхылъеджапIэу мы къуаджэм имызакоу, АдыгеимкIи хьугъагъэ. Тэхутэмыкьеуаехэм ямызакоу, къахIэрыс къуаджэхэм ащыпсэушхэрэри мы тхылъеджапIэм къахIоштыгъэх. 1936-рэ илъэсым чылэм апэрэ «изба—читальнэр» къышхыIуахыгъагъ. Ащ ифонд игъэпсын цыфыбэ къыхэлэжыагъ. Ау Хэгъэгугъу зэошхом илъэхъан зэкIэ тхылъхэр кIодыгъэх. 1946-рэ илъэсым ар къоджэ тхылъеджапIэ мэхъу. Ыужым, я 50-рэ илъэсым, ар район тхылъеджапIэ ашIы ыкIи ащ къыхаши, кIэлэцIыкIу тхылъеджапIэр агъэпсыгъагъ.

Цыфэу зигугъу къэсшIыштым ылапсэ Пшызэ къыщеджэ. Харченкэхэм яунагъо къээзэкъутырыр къызибгынагъэр белогвардейцэхэм унагъом ис Афанасий заукур ары. Нахь шылэклэ тынчым цыгугъэу, джашыгъум унагъом адыгэ къуаджэхэм зафигъэзэгъагъ. Аскъэлае къышхыцугъэх, къоджэ ефэндэу Сахьидэ бысым афэхьугъ. ЕтIанэ къоджэдэхэр аделэх, чыиф етIэ унэ цыкIу ашыгъагъ. Адыгэхэм бэрэ ахэсынхуэ зэрэхьугъэм ишуагъэкIэ сабийхэр, ахэр нэбгыри 4 хуштыгъэх, бзэм рыгушхыIэхуэ ыкIи адыгабзэкIэ тхэхуэ хьугъэх. Ащи изакъоп. Урыс унагъом исхэм зыхэхсэ лъэпкъым ишэн-хабзэхэр, зекIокIэ-шIыкIэхэр агъэцакIэщтыгъэх. Охътабэ темышIэу, къоджэдэхсэхми ахэр ежэхэм ащыцэу алытэхэ хьугъэ.

Гъэсэгъэ кадрэхэр зэрэщымылэхэм къыхэкIэу, Адыгэ автоном хэкум илэхъэтетыгъэу Хьахьурэтэ Шыхьанчэрые кIэлаклэхэр къыхэхыгъэхуэ егъэджэгъэнхэ зэрэфаем ыуж итыгъ. Адыгэ кIэлэгъэджэ техникумым кIощтхэр агъэнэфэгъагъэх. Техникумым иапэрэ чIэтIупшыгъо щыщхэр ары адыгэ интеллигенциер зыгъэпсыгъэхэр. Зэшыпхуэхуэ Прасковья ыкIи Елена Харченкэхэр ахэм ахэфагъэх.

Яеджэн Краснодар совпарткомым икурсхэм щылагъэклотагъ. Ягъэсэныгъэ елпытыгъэу, Хьахьуратэм ишIэ хэлъэу, тIури Тэхутэмыкьеуае агъэклогъагъэх. Еленэ НКВД-м иполитотдел машинисткэу аштэгъагъ, Прасковья 1933-рэ илъэсым щегъэжыагъэу Тэхутэмыкьеуае еджапIэм икIэлэгъэджагъ. Еленэ милицием икыулыкьушIэу Унэрэкъом дакIуи, унагъо ышIагъ.

Прасковья иеджакIохэр ныбжэ эфэшъхьафхэм арытыгъэх. Ау цыкIуи, ини зы урыс гущыIэ ашIэщтыгъэп, кIэлэгъэджэмкIэ ар псынклэгъэп. Ау ежым адыгабзэр дэгъоу ышIэщтыгъ, кIэлэцIыкIухэм адэгущыIэщтыгъ, бзэр агуригъалоштыгъ, усэхэр, оредхэр урысыбзэкIэ къаригъалоштыгъ, аузэ урысыбзэр нахь къалэкIахэщтыгъ.

1933-рэ илъэсыр гъэблагъэ. Район Iэшъхьэтетым еджакIохэр мафэм зэ агъэшхэнхуэ унашъо ышIыгъагъ. КIэлэгъэджакIохэм натрыф пIастэр, хьантхуупс пIышъор арагъэшхыштыгъ. 1934-рэ илъэсым Прасковья инасып къычIэки, Тэхутэмыкьеуае щыдэкIуагъ. Шъхьэгъусэ фэхьугъэр Цушъэкъо Чэрым,

вожатэу Iоф шIагъ. Ащ идиректорыгъ янэшэу Виктор Ильич. Пшъашъэм ащ фэгъэхьыгъэ зы къэбар къылотэжыштыгъ. ЗэкIэ Харченкэхэм яунагъо исыгъэхэм афэдэу, янэшыр дэгъоу адыгабзэкIэ гущыIэщтыгъ. IофшIэныр ригъэжыгъакIэу Виктор еджакIохэм гъэцэкIэн арити, ежыр столым кIуи кIэрытIысхьагъэу, къальэплъэ. ЕджакIохэр адыгабзэкIэ зэрэгущыIэхэрэм гулытагъ:

— Моу еплъыба, кIэлэгъэджэм ылапэ кIыхьэхэр зэрэдэхэм, — зы пшъашъэм адрэм релэ.

ЯтIонэрэр къэгущыIэгъу имыфагъэу Виктор Ильич адыгэбзэ къабзэкIэ къагуригъэуагъ:

— Сэ слапэхэр арэл о узэпIынэу щытыр, тхылъыр ары

ипарткабинет ипашэу ашIы. Бзылфыгъэм псынклэу гулытагъ, ишIэныгъэхэм ахигъэхьон зэрэфаер, иеджэн заочнэу

Светлана Черимовнам ицIыфыгъэ, иIофшIакIэ, шъыпкъэгъэ—зэфагъэу хэлъыр къэралыгъом зэрифэшъуашэу хигъэунэфыкIыгъ. УФ-м культурэмкIэ и Министерствэ ибгъэхалъхьэу «За отличную работу», «АР-м культурэмкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфиIохэрэр къыфагъэшъошагъэх, IофшIэным иветеран. МэфэкI медалэу «В честь 100-летия профсоюзов России» иI. ЗэлыашIэрэ цыфхэр зыдатхэгъэ тхылъэу «Малая советская энциклопедия» зыфиIорэм Светланэ дэтхагъ.

ар Тэхутэмыкьеуае мээ хьымзэтым имээпсыгъ. 1936-рэ илъэсым зэшъхьэгъусэхэм япшъашъэу Светланэ къэхьугъ. Илъэсищ тешIагъэу, шъузымрэ пшъэшъэжыемрэ къыгъани, Чэрым дзэ къулыкьум кIуагъэ. Хэгъэгугъу зэошхор ащ лыпытэу къежыагъ ыкIи унагъом лIыр ащ нахьыбэрэ ыльэгъужыгъэп — зыщыкIодыгъэр амышIэу фэхыгъэ. Светлана зэо лъэхъаныр ыгу пытэу риубытагъэу къылотэжыштыгъ.

— Нэмыцхэр къуаджэм къызэсыхэм, тиунэ нэмыц штабыр къычIагъэуцуагъ. Тиунэ зы офицеррэ дзэкIолитIурэ щыпсэуштыгъ. Ахэм зэкIэ шхыныр — кIэнклэхэр, щэр, чэтхэр аштэщтыгъ... Ау зы чэтхэр партизанхэр къуаджэм къыдахьэхэ цыкIу-цыклоу, фашистхэр зэрэзэтыраукIэгъагъэхэр сщыгъупшэрэп.

1944-рэ илъэсым сэ еджапIэм сыкIуагъ, тхьэлэ къабзэ тымыгъотэу, гъээзетхэм татэтхэщтыгъ.

Светэ цыкIур анахь еджэкIо чанхэм ащыщ хьугъэ. Тэхутэмыкьеуае еджапIэр къызеухым, Лэхъыкьеуае еджапIэм пионер-

нахь! — ПшъэшъэжыитIуми укIытагъэхуэ заутилугъ.

1955-рэ илъэсым ищылэ мазэ Цушъэкъо Светэ Адыгэ хэку тхылъеджапIэм шырагъэджэнэу аштагъ. Ащ ыуж тхылъеджэпIэ унэу райком партием дыхэтэу къызылуахыгъэм ипашэу агъэнэфагъ. Ежэ фэдэу чанхуэ БжышIо Фатимэ, Раиса Асеевар игъусэхуэ Светланэ пионер ыкIи комсомол организациехэм зачеушэты. 1957-рэ илъэсым Адыгеир ежэ ишIоигъоныгъэкIэ Урысыем зыгохьагъэр илъэс 400 зэрэхьугъэм фэгъэхьыгъэ мэфэкIышхоу Москва щыкIуагъэм Адыгеим икIыгъэ купышхори хэлэжыагъ. НыбжыкIэ чанхэм ахэтыгъ Светлани. Тарихъ мэхъанэ зилэ хьугъэ-шIэгъэ инэу зыхэлэжыагъэр гукъэкIыжэ лъапIэу ыгу къынагъ.

Светланэ комсомолкэ чанэу зэрэщытыр къыдалыты, райком комсомолым ия 2-рэ секретарэу агъэнэфагъ, ащ готэу, пионерхэм я Унэ ипэцагъ, зышъхьамысыжэу кIэлэгъэджакIохэм Iоф адишIагъ. 1962-рэ илъэсым Цушъэкъо Светэ тхылъеджапIэм

Ленинград къэралыгъо тхылъеджэпIэ институтым щылыгъэклотагъ. Илъэсхэр псынклэу чъагъэх. Светэ къыухыштыгъ институтыр кIэлэгъэджэу Шьонтыжэ Рамазан Мыхьутар ыкъом зыдакIом, етIанэ лIыр пчыхъэ еджапIэм идиректор хьугъагъ.

1965-рэ илъэсым Светлана Черимовнар кIэлэцIыкIу район тхылъеджапIэм ипэцагъ. ЦIэр иныгъэми, унэу зычIэтыр тхьамыкIэ дэдагъ, я 19-рэ лIэшIэгъум ашыгъагъэу, ренэу гъэцэкIэжыынхэр ищыкIэгъагъ. Ащ елпытыгъэу, бзылфыгъэ ныбжыкIэм IофшIэныбэ ыпшъэ къыдафэщтыгъ. Къэлэгъэн фаер, кIэлэцIыкIу тхылъеджапIэр джы къэсыжыгъэу а унэм зэрэчIэтыр ары, илъэси 130-рэ фэдиз ащ ыныбжэ. Илъэсыбэм Светлана Iоф шъхьалэ готэу общественнэ Iофышхуи ышIагъ — культурэмкIэ профсоюзым итхьамэтагъ, илъэс 30-м ехьум районым, хэкум анэсыжыэу, цыфхэм яфитыныгъэхэр къыухьумагъэх. Ежэ зипэщэ тхылъеджапIэм коллектив зэгурыло щигъэпсыгъагъ. ЗэкIэ зэгъусэхуэ яIоф агъэцакIэщтыгъ.

Светланэ комсомолкэ чанэу зэрэщытыр къыдалыты, райком комсомолым ия 2-рэ секретарэу агъэнэфагъ, ащ готэу, пионерхэм я Унэ ипэцагъ, зышъхьамысыжэу кIэлэгъэджакIохэм Iоф адишIагъ.

Светланэ илэ сымаджэ хьуи, къыгъэшIэгъэхшо щымылэу, иунагъо хэзыгъ.

Зэшъхьэгъусэхэм япшъашъэу Заремэ музыкэр, оредыр сыдигъуи икIэсагъэх ыкIи Тэхутэмыкьеуае кIэлэцIыкIу еджапIэм искусствэхэмкIэ икIэлэгъэаджэ хьугъэ. ИкIэлэгъэаджэ зэнэкъокьухэм ахэлажэщтыгъэх, ащытекIощтыгъэх. Светланэ ипхьорэлъф тIозитIу — Аскэррэ Маринэрэ диплом пIыжыкIэ институтхэр къаухыгъэх. НыбжыкIэу, зэчый ин зыхэлъ Аскэр Тюриным Урысыем иныбжыкIэхэм я Союз Краснодар краимкIэ ишъолпыр организацие итхьамэтэ IэнатIэр къырапэсыгъ, краим и Общественнэ палатэ хэт, мобильнэ технопаркэу «Центр детского и юношеского творчества» зыфиIорэм ипаш.

Маринэ дизайнер, ипроектхэр Краснодар краим щызэлъашIэ. Маринэ иIофшIагъэхэм Адыгеими ташылоклэ, ахэм зэу ащыщ кафеу «Hide» зыфилоу поселкэу Яблоневскэм дэтыр. Унагъом ыпсэ щыщ хьугъэ Маринэ ипшъэшъэжыеу, илъэси 2 зыныбжэ Елизаветэ.

НахьыкIэу Бэлэ Краснодар имедколледж фармацевтэу щеджагъ, мы къалэм дэт цэшI поликлиникэм иадминистратор.

Светлана Черимовнам ицIыфыгъэ, иIофшIакIэ, шъыпкъэгъэ—зэфагъэу хэлъыр къэралыгъом зэрифэшъуашэу хигъэунэфыкIыгъ. УФ-м культурэмкIэ и Министерствэ ибгъэхалъхьэу «За отличную работу», «АР-м культурэмкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфилохэрэр къыфагъэшъошагъэх, IофшIэным иветеран. МэфэкI медалэу «В честь 100-летия профсоюзов России» иI. ЗэлыашIэрэ цыфхэр зыдатхэгъэ тхылъэу «Малая советская энциклопедия» зыфиIорэм Светланэ дэтхагъ.

Илъэсхэр кIуагъэх. Джы нэнэжэу Светланэ гъэпсэфыгъом нэсыгъ. Иилъэсхэм афызэплъэкIыжыымэ къыкIугъэ гъогум рыраз. Ихэку паекIэ ышIэрэр ежэ шIомэкIагъэми, IофшIэгъэхшо иI, гъэшIэ дахэ Тхьэм къыритыгъ. Гъэтхакъэм и 29-м Светланэ ыныбжэ илъэс 85-рэ мэхъу. Тэхутэмыкьеуае, иIофшIэгъуэхэр ячIыплэгъу бзылфыгъэ июбилейкIэ фэгъушIо, псауныгъэ пытэ иIэнэу фэлъалох.

АКIЭГЪУ Разыет.

Адыгабзэм езгъэкIугъэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Адыгеим хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ и Министерствэ къеты

ГъэпцIакIохэм шъуафэсакъ

Телефон зэхыныгъэр ыкIи Интернетыр къызфагъэфедэзэ гъэпцIакIохэм бзэджэ-шIагъэхэр зэрахъэх. Мыхэм апшIуекIорэ пшIорыгъэшI Иофтхъабзэхэр хэбзэхъумэ-кIо къулыкъухэм рагъэкIокIых, зэрэзеклонхэ фаер цIыфхэм къафалуатэ, агурагъало. Ау Иофхэм языхтет непи уигъэрэзэнэу цытэн.

2019-2020-рэ илъэсхэм гъэпцIагъэ зыхэлъ бзэджэ-шIагъэ 1400-рэ фэдиз Адыгеим шагъэунэфыгъ, ахэм ащыщэу 800-м ехъур сотовэ зэхыныгъэм ыкIи Интернетым ямалхэр къызфагъэфедэзэ зэрахъагъэх. Мы аужырэ илъэситIум республикэм щыпсэхуэрэм чIэнагъэу ашыгъэр сомэ миллион 20-м кIахъэ.

Мы лъэныкъомкIэ ИофшIэныр нахъ гъэлъэшыгъэным фытегъэпсыхъагъэу АР-м и МВД иофициальнэ сайт инэклубгъо шъхьалэ хэушъхьафыкIыгъэ лъэныкъоу «Адыгея без мошенничества» зыфиIорэр къыщызэлуа-хыгъ. БзэджашIэхэм шъуамыгъэпцIэным, ахэм шъу-зюалэклэ шъузэрэзеклон фаер зэрыт къэбархэр ащ ижъугъотэщтых.

Мыщ фэдэ бзэджэшIагъэ шъурихъалэгъэмэ е шъуагъэпцIэнэу шъуауж къыхагъэхэмэ полицием

ителефон номерэу 02-м (мобильнэмкIэ – 102-м) псынклэу шъутеу. ГъэпцIакIохэм бэ къышъуфалотэн алъэкIыщтыр, ау сакъыныгъэ къызхэжъугъаф, джащы-гъум шъуимылыку чIэшъунэщтэп.

Хэбзэгъэуцугъэр ыукъуагъ

Полицием икъулыкъушIэ ахъцэ къуалъхъэ езыхтэн гухэлъ зилэгъэ хульфыгъэр Красногвардейскэ районым ихэбзэхъумаIохэм къаубытыгъ.

Уголовнэ пшъэдэкIыжъэ рамыгъэхъыным пае хуль-фыгъэм сомэ мин 300 фэдиз полицием иучастковэ уполномоченнэ ритынэу рилуагъ.

КъулыкъушIэм а къэбарыр отделым ипашэхэм алэкIыгъэхъагъ. Ахъщэр полицием илофышIэ зыщыри-тырэ уахътэм УФ-м хэгъэгу кIоцI ИофхэмкIэ и Мини-стерствэ экономикэ щынэгъончъэнымкIэ ыкIи къолъ-хъэ тын-ыхыным пэшIуекIогъэнымкIэ иотделэу Крас-ногвардейскэ районым щылэм икъулыкъушIэхэр каби-нетым къычIэхъагъэх ыкIи бзэджашIэр къаубытыгъ.

Следствием ыугъоигъэ материалхэм къапкъыры-кIыхэзэ хульфыгъэм ылъэныкъокIэ уголовнэ Иоф къызэлуахыгъ, ар аубытыгъ.

Иофтхъабзэм ишIуагъэкIэ

ПшIорыгъэшI Иофтхъабзэу «Сообща, где торгуют смертью!» зыфиIорэм ишIуа-гъэкIэ наркотикхэр хэбзэнчъэу къезы-гъэкIокIыр хульфыгъэр хэбзэхъу-маIохэм къаубытыгъ. Ар Мыекъуапэ цыщ, ыпэкIэ хъапсым дэсыгъ.

Полицием икъулыкъушIэхэм къэбарэу къалэкIэхъа-гъэмкIэ, хульфыгъэм республикэм икълэ шъхьалэ наркотикхэр шылуигъэкIынхэу рихъухъагъ. Ар зауплъэ-клум шъыпкъэу къычIэкIыгъ.

Мыекъуапэ ирайон горэм бзэджашIэр къыщаубы-тыгъ, къызалъыхъум зэкIоцIыщыхъэгъэ пкъыгъуи 10 къыпкъырахыгъ. Экспертизем зэригъэунэфыгъэмкIэ, ахэм героин акIоцIылыгъэр.

Хульфыгъэм ылъэныкъокIэ уголовнэ Иоф къызэлуа-хыгъ, лажъэ илэу хыкумым зигъэунэфыкIэ илъэс 20-м нэс хъапс къыхъын ылъэкIыщт.

Хыкум приставхэм якъэбархэр

Зэгъусэхэу зэхашагъ

Хыкум приставхэмрэ Адыгэкъалэ иадминистрациерэ зэхашэгъэ Иофтхъабзэм пшъэрылъ шъхьалэу илагъэхэр псэуальэхэр бэдждэндэу зылыгъхэм ащ ауасэ игъом къатын зэрэфар агу къагъэкIыжыныр,

чыфэ зытелъхэм язекIуакIэ зэрэмытэрэзыр агурыгъэлогъэныр арых.

ВедомствитIум ялыкIохэр унэе предпринимательхэм аIукагъэх, бэдждэныпкIэм итынклэ ахэм чыфэхэр ателъы-гъэх. Рейдэу зэхашагъэм илъэхъан мыщ фэдэ Иоф 30-м ехъумэ ахэпIагъэх, сомэ мин 420-рэ къызэкIагъэкIо-жыгъ, автотранспортитIум арест атыралъхъагъ.

Чыфэ шъутелъымэ зэжъугъэшIэныр псынклэ, ащ пае зэхашагъ къэбарлыгъэлэс амалэу «Банк испол-нительных производств» зыфиIорэр. Ащ шъузихъэкIэ шъуищыкIэгъэ къэбарыр ижъугъотэщт.

Чыфэр къызэкIи-гъэкIожыгъ

Теуцожь районым щыпсэурэ хульфыгъэм иавтомобиль ыгъэфедэн фимытэу унашъо зашым ыуж чыфэу телъыр къыпщыныжыгъ.

Кредитнэ учреждением ахъцэ фызэкIыгъэкIожыын зэрэфар ыкIи гъогурыкIоным ишапхъэхэр зэриукуа-гъэм къыхэкIыкIэ къытыралъхъэгъэ тазырхэр зэри-мыпщынырэр къыдалъыти, хульфыгъэм ылъэныкъокIэ Иоф пчъагъэ хыкум приставхэм къызэлуахыгъагъ.

ЗэкIэмкIи чыфэр сомэ мини 160-м ехъугъ. ИзекIуакIэ зэрэмытэрэзыр хульфыгъэм гурагъэлуагъ, ау ахъщэр къызэкIыгъэкIожыын ыдагъэп.

Чыфэ зытелъым автомобиль тетхагъэу хыкум приставым ыгъэунэфыгъ ыкIи ащ арест тырилъхъагъ. Ипшъэрылъхэр игъом зымыгъэцакIэкIэ автотранс-портыр зэращэщтыр, ащ кIэкIырэ ахъщэр чыфэм зэрэпэлуагъэхъажыщтыр хульфыгъэм ралуагъ. Ау ащ Иофыр нимыгъэсэу ахъщэр къызэкIыгъэкIожыгъ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сигуапэу седжэ, ренэу сыдэгугу

Шъуимафэ шлу, ныбджэгугу лъапхэр! «Адыгэ макъэм» сыгуи, сыпси хэтлагэу апэрэ нэклубгом кыщыублагэу аужырэ нэсэу седжэ. Мары гъэтхэпэм и 16-м Нэхэе Рэмэзанэ итхыгэу «Лъэпкэ гъэзетым иныбджэгугу тафэраз, тэгъэлапхэ» зыфилорэм сызеджэм ыуж сыгу кэккыгэ сэри сишлэшхэр а лофым къеслолэнэу, ау сыныбжэ елгытыгэу, ар игъом сфэмыгъэцаклэу мэху, лоф горэхэм тапылэу уахтэр тлэккы. Мары коронавирусы лъэшэу тызэридагэ, сымаджэхэр нахь маклэ мэху-хэш, шыкур.

Нэхэе Рэмэзанэ кытхыхэрэм сигуапэу сяджэ, ахэр гурылогъошлх, шылэныгэм, уахтэм кыгъэуцурэ лофыгъохэм афэгъэхыгъэх. Ащ итхыгэ ары сэри непэ кэлэмыр къэсэзыгъэштагъэр.

Сэ сыныбжэ илъэс 80-м ехугъ, илъэс 40-м нахыбэрэ апшэрэ классхэм хысапыр язгъэхуэ еджаплэм лоф шыс-шагъ. Лъэпкэ гъэзетми бэрэ сыкъатхэщыгъ, ау аужырэ илъэсхэм псауныгъэри зэщыкыуагъ, нахь шхъахыни ныбжым уешы.

Рэмэзан лъэшэу къащытхугъ Теуцожь районым ыкли Адыгэкалэ ащыпсэхуэу лъэпкэ гъэзетыр зыгъэлаплэу, кызытхыклэу, ныбджэгугушлюу илэхэм.

Ахэм а щытхуэр къалэжыгъ. А лъэныкъомккэ тэ тилофхэм язытет шъушыгъэгъуазэ сшлюигу. Тэ Хьатикъуаеккэ чылэм адыгэу шыпсэурэм нахы нэмыккэ лъэпкэу дэсыр нахыбэ хуыгъ. Ащ лъапсэ фэхуыгъэри бэмэ ашлэ. 2002-рэ илъэсым псыхъохуэ Лабэрэ Пшызэрэ псыр къадэкли чылэр лъэшэу лоф хэфэгъагъ. Тинасып кыкхы, Шъэумэн Хьазэрэт бэ кытфишлагъэр, цыфышхуэр кыуухуэмагъ, илъэсныкъоккэ унэхэр аригъэшлыгъ, аригъэгъэцккэжыгъ. А лъэхъаным тэри Мыекъуапэ тыкложыгъагъ, псыр чылэм дэтыфэ ащ тычылагъ. Тинасыпккэ псыри зэккложы, тилъэфыгъэмэ унэм ищыккэгъэ фэлэ-фашлэхэр агъэцаклэхи, тызэрэпсэуцтыгъэм тытэхъажыгъагъ.

Ащ ыуж ошъушхо къехи, хатэхэри, унэу шифер зытхыгъэгъэхэри ыутыхъехи, цыфхэр етлани кын хэфагъэх. Бэ чылэм дэккыжыгъэр, тимылъэпкыгъоу кыдэтлысхыгъэри маклэп. Ахэм «Адыгэ макъэр» кыратхыккына?! Лъэпкэ гъэзетыр кызытхыккэрэмэ пчъагъэмккэ тынэкъокъун тымылэккыштыми, ар зикласэхэр, еджэхэрэр тилэх. Сэ сигуапэу седжэ, ренэу сежэ, лъэшэу сыгу рехы адыгэ шэн-хабзэхэм ягугу бэрэ зэришлэрэр. Коронавирусым цыфхэр иккыгъэ илъэсым лъэ-

шэу зэридагъэх, гъэзет клэтхэнри алэккыгъэ бэмэ. Мы илъэсым ар кысфэклоным сыщымыгугъыгъахэу цылэ мазэр кызызэрхуэу кысфэхуэу аублагъ. Хуыгъэм сызыккэуцлэм, республикэм ипэцагъэу Шъэумэн Хьазэрэт кызызэрэтыритхыккыгъэр кысалагъ. Лъэшэу ар гуапэ сщыхуыгъ, «тхъауегъэпсэушхо» есло сшлюигу.

Сыгу рехыгъэ илэккыб къэралыгъохэм адыгэу арысхэм афэгъэхыгъэу журналистэу Тлэшэу Светланэ «Адыгэ макъэм» кыыригъахъэхэрэр. Светэ янэ зыщыц къуаджэм сэри сыккыщыхуыгъ, зы классым тызэдисыгъ. Кыкхыгъэгъэхэ сшлюигу Америкэм ар зэкклом, Адыгэ Хасэм итхъаматэу Натхъо Къадыр кызызэрэпэгъоккыгъэр, ныдэльфыбзэр ыгъэлаплэу иунагъо исхэр ащ зэрырыгущыккэхэрэр кызызэрилогъагъэр. Ащ итхылэу «Великое похищение или Похищение дочери генерала» зыфилорэр тичылэ клэлэу Бракый Иляс кытфишцэфи, кытитыгъ, сигуапэу седжагъ.

Бэ гум илпыр, бэ, къэпхын плэмэ, сыгу кэккырэр, ау клэу зимылэ цылэп. Сышъуфэлалэ сшлюигу, «Адыгэ макъэм» илофшлэхэр, псауныгъэ пытэ шъуилэнэу, бэгъашлэ шъухуэнэу. Мы гушылэхэмккэ ситхыгъэ сыухы сшлюигу.

**Илъэсыккэр илъэсыккэ мафэу,
Мафэ къэс адыгэхэмккэ кытхыгъоу,
Тыгуккэ тызпэблагъэхэм бэрэ тадыщылэу,
Шылэныгъэм тигъэразэу, цыфхэр зэфэразэхуэ,
Къыным тыккыухуэу, хъарыр кытэбэккэу,
Мамыр уашхор хышхо къаргъоу,
Уцы къащхор алыргъоу,
Тиадыгэ лъэпкэ кыкхыгъоу,
Бэрэ тыщылэнэу сэлалэ.**

ХЪАКИМЭФЭ Галин.

Хьатикъуай, Красногвардейскэ район.

Дунаир цыфышлухэмккэ баи

Тлопсэ районим ит къутырэу Цыпка шыпсэурэ Нэпсэумэ яунагъо гумэккыгъо зыхафэм нафэ къафэхуыгъэ лэпылэгъу кыпфэхуыным фэхъазыр цыфэу шылэр зэрэмымаккэр.

Шылэ мазэм и 12-м чэщым сабыибэ зэрыс Нэпсэу Хьамедэ иунэ машло кыккэлапхэ. Сыхъатым 4-м ыныккыу кыгъэлапхэуцтыгъэ. Бысымым кызызэрилотэжырэмккэ, унэм исыр зэккэ чыештыгъэх. Машлом псынккэу зыккызыриштагъэм ыпкэ кыккыккэ, такыккэ заулэккэ унашхуэр стыгъэ ыкли къефэхыгъ.

— **Илъэс зэфэшхыафхэм псыр гъогъэгъуитлурэ**

**тиунэ кыккэлапхэагъ.
Нэужым машлом ыпкэ кыккыккэ унэм инахыбэр зэфыккыом тыгу клэдыгъэ.
Тапэккэ тызэрэпсэуцтыр тымышлэу кытитыхыгъу,**

— къелуатэ бысымым.

Шылэ мазэ чэщым кызыдихыгъэ гумэккыгъор зэрэдагъэзыжыштым Нэпсэумэ яунагъо пыл. Мэзитлум бысымым иккэлэхэр игъусэу лофшлэнхэр

лъагъэккэлапхэагъэх. Унэм ышхъэ тыралхъажыгъ, игъэккытыгъэ гъэцэккэжыныхэр рашыллагъэх.

— **Машлом зыккызештэ нэужэ унэм иапэрэ къат идэпккхэм анэмыккэ псауу кээнэгъагъэн. А уахтэм лэпылэгъу кытфэхуыныхуэу цыфхэр къаклоцтыгъэх,** — къелуатэ Нэпсэу Хьамедэ. — **Иахылхэм, ныбджэгъухэм, гъунэгъухэм, сымышлэрэу цыфхэм амалэу ялэмккэ яшлуагъэ кытагъэккыным пыллыгъэх. лэпылэгъу кызызэрэпфэхуыцтыхэмккэ кыккэуцлэхуэу телефоным кытхуагъэри мэклагъэн. Зыхэм гъэцэккэжыныхэм апэудгъэхъанэу ахыцэ кытфахыштыгъ, нэмыккхэм псэлэушлэ пккыгъохэр къахыгъэх, яцэнэрэмэ ежэ алэ кыккыштыр кытфашлагъ. Къэралыгъом ахыцэ лэпылэгъу кытитыгъ.**

Нэпсэу Хьамедэ ашлэгъахэр, джыри лофшлэнэу апэ илпыр

къегъэлапхэу, къелуатэ. Джыри мазэ заулэрэ ашлэн лофыбэ цыл. Дэккхэр кызыгъушхыжыккэхккэ агъэпытэщты, мебелир зэрагъэгъотыщт.

— **Цыфхэр лэпылэгъу кытфэхуыгъэхэмэ тыгу клэдыцтыгъагъэ,** — ело Хьамедэ. — **Шыпккэу плоцтмэ, тызыхэт дунэ кыным шлу зыгу илэу цыфхыбэ тетми сегуцфагъэн. Джырэ уахтэ шхъаджэ игумэккыгъо хэтэу, нэмы-**

ккым иер ымыгъэшлагъоу ыкли лэпылэгъу фэмыхъоу кысщыхуыцтыгъэ. Сиунэгъо лужэу ыцлэккэ (сабынплырэ кьорэ-лф-пхорэлфшищырэ сшл) ыкли сэ сшхъэккэ нэбгырэ нэпчэ сызэрэфэразэр ясложы, аланэ сыубыты сшлюигу. Ау ар згъэцккэ амал цылэп. Ащ кыккыккэу гъэзетым сшххэн, лэпылэгъу кытфэхуыгъэ нэпчэ гуфэбэныгъэ гушылэхэр пэзгъохын гухэлэ сшлыгъэ. Шоу цылэр шъуигъогъоу, насып дахэ шъуилэу, шъуиунагъохэм рэхъатныгъэ арылэу шъопсэу.

НЫБЭ Анзор.

Футбол

Дунэе зэнэкъокъур

Хэгъэгухэм футболымкIэ яхэшыпыкIыгъэ командэхэр дунэе зэнэкъокъум ипэшлорыгъэш зэлукIэгъухэм ахэлажъэх.

Футбол. ЯтIонэрэ купыр Пчъагъэр — зэфэдиз

«Интер» Щэрджэскал — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 0:0. Гъэтхапэм и 28-м Есентуки щызэдешлагъэх. Тыгъуасэ я 21-рэ ешлэгъухэр ауыхыгъэх.

Баскетбол

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — «Чебоксарские Ястребы» Чебоксары — 67:72 (23:16, 17:22, 11:19, 16:15).

Гъэтхапэм и 26-м АР-м испорт Унэшхоу «Ошъутенэм» щызэдешлагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Чичайкин — 17, Александров — 14, Гапошин — 4, Милютин — 6, Широков, Еремин — 6, Князев — 8, Кочнев — 12.

Урысыем баскетболымкIэ изэнэкъокъу хэлэжьэрэ клубху суперлигэм ия 2-рэ куп хэтхэм пэшлорыгъэш ешлэгъухэр ауыхыгъэх. Финалым и 1/4-м хэхьэрэ зэлукIэгъухэр рагъэжъагъэх. Ешлэгъуи 2-м теклоныгъэр къащыдзэыхырэр зэнэкъокъум щылыкIотэтшт.

«Динамо-МГТУ-м» апэрэ ешлэгъур къыхыщтэу тигъэгугъэщтыгъ. Командэм икапитанэу Илья Александровыр дэгъоу ешлээ, игъусэхэр зылыщэщтыгъ. Владимир Чичайкиным, Юрий Кочневым, нэмыкI—хэм хъагъэм Iэгъуаор бэрэ радзэщтыгъ, ау теклоныгъэм екIурэ гъогур хъакIэхэм нахышлоу къызыфагъэфедагъ.

— КIуачIэу иIэр ешлэгъум хильхъээз, «Динамо—МГТУ-р» зэлукIэгъум щыбэнагъ, ау Чебоксары икомандэ хэкIыплэшлэхэр къыгъотыгъэх, дахуу ешлагъ, — къытилуагъ тренер шъхалэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Андрей Синельниковым.

Очкоуи 3 дзыгъохэр «Чебоксарские Ястребы» гъогогъуи 10 хъагъэм ридзагъэх. Зы ешлэгъумкIэ ар бэ.

Хым иорхэр зэрэуалъэхэрэм фэдэу ятIонэрэ ешлэгъум пчъагъэр бэрэ щызэблахуштэу А. Синельниковым елытэ. Хъурджанэм Iэгъуаор зэрэрадзэрэм даклоу, ухъумэн Iофыгъохэм ямэхъанэ зыкIелэты.

ЗэлукIэгъур шышуахырэ клубым 2020 — 2021-рэ илъэс зэнэкъокъур ыухышт. Гъэтхапэм хэгъэгум изэнэкъокъу ыухынэу зи фаеп. Теклоныгъэр псэм фэдэу клубхэм ящыклагъ.

«Чебоксарские Ястребы» иешлакIохэу К. Кадиковым очко 17, А. Богдан 16 Мыекъуапэ къысшахыгъ. Хъагъэм Iэгъуаор радзээз, щысэшл къэзыгъэлабгохэрэр клубым хэтых. Сыдэу хъугъэми, Адыгеим иешлакIохэр теклоныгъэм яшъыпкъэу фэбэнэщтых. Нахь лъэшыр гъэтхапэм и 30-м зэнэкъокъум къыщылъэгъошт.

КIэуххэр

Урысыем ихэшыпыкIыгъэ командэ ижъырэ адыгэ къалэу Шъачэ щешлагъ, теклоныгъэр къыдихыгъ. ЯтIонэрэ зэлукIэгъухэр зэтэгъапшэх.

Урысыер — Словениер — 2:1, Хорватиер — Кипр — 1:0, Словакиер — Мальта — 2:2.

Я 3-рэ ешлэгъухэр гъэтхапэм и 30-м ялэщтых. Урысыер къалэу Трнавэ щылуиэшт Словакием икомандэ.

Криштиану Роналду агъэгубжыгъ

Сербииер — Португалииер — 2:2.

ЗэлукIэгъур зыщаухышт уахътэм Португалием ихэшыпыкIыгъэ командэ иешлакIоу Роналду Iэгъуаом лъэшэу зеом, къэлапчъэм дэфагъ, ау ухъу-макIом псынклэу Iэгъуаор къызэкIидзэжыгъ. Голландием къыкIыгъэ судьяу Маккелли Iэгъуаор линии гъэтхыгъэм зэрэшъхъарыкIыгъэр ылъэгъугъэп. ВАР-р зэрэщымыIэм къыхэкIэу уплъэкIун ышыгъэп.

К. Роналду губжыгъэу зэрэгущыла-гъэм фэшI судьям ыгъэпщынагъ — тамыгъэ гъожъыр ригъэльэгъугъ.

Пчъагъэр 3:2-у Португалием теклоныгъэр къыдихыгъэми, судьям илажъэкIэ пчъагъэр 2:2-у къэнэжыгъ.

Гандбол. Суперлигэр

Къэнагъэр зэлукIэгъуи 3

«АГУ-Адыиф» Мыекъуапэ — ЦСКА Москва — 23:37 (11:18).

Республикэ спорт Унэшхоу Кобл Якъубэ ыцIэ зыхъырэм гъэтхапэм и 26-м щызэдешлагъэх.

Зезышагъэхэр: Алина Казанцева, Кристина Казанцева.

«Адыиф»: къэлэпчъэлутхэр: **Скнарь, Толмачева, Баскакова; ешлакIохэр: Клименко — 2, Никулина — 1, Богданова — 1, Измайлова — 1, Кобл — 3, Стрельцова — 3, Логвиненко — 3, Казиханова — 3, Дмитриева — 1, Ю. Кожубекова.**

ЦСКА-р Урысыем игандбол клуб анахь лъэшхэм ащыщ, медалхэм афэбанэ. «Адыифыр» апэрэ едзыгъом ЦСКА-м зэрэдешлагъэм уигъэрэзэнэу щытыгъ. Пчъагъэр зэрэпыкIуатэщтыгъэр: 5:11, 8:12. Я 20-рэ такъикъым Елена Стрельцовам къэлапчъэм Iэгъуаор дедзэ — 9:12. ЦСКА-м иешлакIохэу Д. Дмитриевым, А. Скоробогатченкэм, нэмыкIхэм пчъагъэм хагъахъо.

ЯтIонэрэ едзыгъом Москва иешлакIохэр нахь шъуамбгоу, псынклэу ешлагъэх. Пчъагъэр ЦСКА-м ифедэу лыкIуатэщтыгъ: 17:27, 18:30, 20:32, 22:35-рэ.

Олимпиадэ джэгунхэм дышъэр къащызыхыгъэ Екатерина Ильинам «Адыифым» икъэлапчъэ гъогогъуи 5 Iэгъуаор къыдидзагъ, Юлия Марковам, Антонина Ско-

робогатченкэм тфырытфэ хъагъэм Iэгъуаор радзагъ.

«Парашют» зыфалорэ шыкIлэр Диана Казихановам зэригъэцкIагъэр къыхэтэгъэщы. Галина Измайловам ешлэкIо пчъагъэ ыпкIэ щытэу IапшъэкIэ лъхъанчэу ыдзыгъэ Iэгъуаор хъагъэм зэрэщычэрэгъугъэри тшIогъэшлэгъо-ныгъ. Кобл Зуриет зэхэщэн Iо-фыгъохэр зэрихъээз, къэлапчъэм Iэгъуаор зэрэдидзэрэм тегъэгущIо. Елена Стрельцовам шыкIлабэ ыгъэфедээз хъагъэм Iэгъуаор зэрэридзэрэр лъыгъэкIотэнэу фэтэлэ.

Арэу щытми, ЦСКА-м фэдэу клуб лъэшхэм «Адыифыр» атекло-ным фэхъазырэп. Къэлапчъэм зэрэдаохэрэ шыкIэм, ухъумэн Iофхэр зэрагъэцакIэхэрэм зэхь-кIыныгъэхэр афашIыхээз, тиешлакIохэм нахьыбэрэ тагъэгущIо-штэу тэгугъэ.

Ешлэгъухэр

«Кубань» — ЦСКА — 21:32, «Астраханочка» — «Ставрополье» — 34:22, «Университет» — «Ростов-Дон» — 32:46, «Уфа» — «Ростов-Дон» — 21:41.

Гъэтхапэм и 31-м зэдешлэ-штхэр: «Динамо» — «Кубань», «Луч» — «Звезда», ЦСКА — «Уфа».

Зэхэзышагъэр ыкIи къыдзэ-гъэкIырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащы-псэурэ тильгэпкъэ-гъухэм адырIэ зэпхы-ныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-щылэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къаIихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Са-тырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэ-хэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожыхь. E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр: Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, теле-радио-къэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэлоры-шIаплI, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4472

Индексхэр П 4326 П 3816

Зак. 586

Хэутыным узщы-кIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр

18.00

ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхъатыр

18.00

Редактор шъхалэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхалэм игуадзэр Мэщлэкъо С. А.

ПшгъэдэкIыжъ зыхъырэ секретарыр

Тхьаркхъо А. Н.

Нэклубгор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЛЪ Нурбий.

Теклоныгъэр къыдзэыхырэр лыкIотэтшт